

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek ter velja s poštnino vred dve kroni za celo leto. Posamezne številke veljajo 8 vinarjev. — Naročnina se pošilja na upravištvu „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne 4 redne vrstice (petit), če se enkrat natisne po 15 vinarjev, dvakrat 25 vinarjev, trikrat 35 vinarjev. Rokopisi se pošiljajo: Uredništvu „Našega Doma“ v Mariboru in se ne vračajo.

Vesela vest!

Katoliško tiskovno društvo, ki izdaje „Naš Dom“, je sklenilo, da se „Naš Dom“ z novim letom izpremeni v poučno-vzgojevalni mladinski list. Uredništvo preide v izborne roke. Da, mi gremo naprej, mi mladi!

Pogled v naravo.

Narava umira. Jesensko cvetje je pomorila zgodnja slana, listje na drevju rumeni in odpada. Nič več ni prepojena narava s sladko srečo življenja in radosti. Vse hira... umira...

Tina žalost me obdaja, ko pogledam rumenkasto drevje, usahle cvetlice... Malo prej je še vse zelenelo, vse cvetelo. Življenje ljubezni je kילו... Sedaj življenje umira, ljubezen hira. Kje so nežne, dišeče cvetlice? Odcvetele so. Kje so drobne ptice pevke, ki so s svojim sladkim petjem blažile krasna poletna jutra? Kje so ljubke lastovice, ki so med cvrčanjem obletavale vsako jutro stolp sv. Andreja? Odletele so v tople, južne kraje, kjer božja narava vedno obhaja življenja dan...

Pri pogledu na rumenkasto drevje, pri spominu na ljubke ptice pevke me obdaja tiha žalost...

Otožno je moje srce pri pogledu na umirajočo naravo. Kje je njen ponos, njena mamljiva krasota?... Nihče ji ne pomaga, umira, smrt se ji bliža s tihimi koraki.

Trudna je narava, želi si počitka. Spočije se pod težo blestečega snega, zasnuje sanje preteklosti — jo vzdrami klic prihajajoče pomladi...

Utihnili je glas veselja, naravne harmonije. Tihostojne visoke hojke, ne šepetajo več zelene ciprese. Pobrali so jablani sladke sadove. Osamljena in oropana stoji ob polni podoba mladosti. Plemenita trta se ne vije več kvišku, ovenela visi in pričakuje počitka. Tudi košata lipa je utihnila. Koščena pričakuje tudi ona bele snežne odeje. Vse je tiho v osamljenem vrtu.

Z vdano potrpežljivostjo se pripravlja narava k počitku. Brez vzdihovanja, brez tolažbe počasi umira...

Ko premišljam v jeseni o življenju, ko me hladne jesenske misli obiskujejo, tedaj se spomnim ob pogledu na umirajočo naravo svoje lastne minljivosti.

Otožno je človeško srce v jeseni, a ne ve zakaj. Ako pa pomisli na svojo minljivost, na čas smrti, tedaj se prepriča, od kod njegova žalost. Vse mine... mine tudi človek. In ravno v jeseni občuti srce minljivost močnejše, kakor pa ob drugih časih. Človek vidi umiranje narave, ki ga je še pred kratkim razveseljevala in blažila, in spomni se zemeljske minljivosti...

Trudna je duša, premagana in strta. Ne sliši več omamnega glasu pomladnega življenja... hrepeneče srce se več ne nasiti. Jesenski čas ji ne vzame teženja po ljubezni. Naj umira narava, naj se bliža večer življenja! Kar je velikega, idealnega v du-

ši, to ne zamre, tega ne zamori niti misel na smrt. Treba je upanja. Pomladno solnce prisije, cvetje se vzdrami, vstane; se razcvete... V solnčnem svitu se odvali kamen oblačnih, jesenskih misli. Zar ljubezni bo razsvetljeval dušo, polno vročih čustev...

Jesen objemlje krasno naravo. Vsakemu stvoru utisne poljub minljivosti, poljub preroditve...

Še se dvigne trudna duša, še se odpre srebrnočisti vir pomladne ljubezni. In kakor zaveje moč prihajajoče pomladi po božji naravi, tako vsplamti zopet novo življenje... Življenje ljubezni in upanja.

Tiho, otožno je vse... Gola stoje drevesa in pričakujejo snežne odeje. Cvetlice so odcvetele; pomorila jih je jesenska slana. Ob zidu pa se še vedno vije zimzeleni bršljan. Spominja me, da z jesenjo še ni vsega konec.

Samočno se dviga vitki stolp sv. Andreja. Ne obletavajo ga več ljubke lastovice, ne posedajo več na njem prijazne dolgorepke... Visoke hojke ob zidu samevajo... ne skakljajo več po njihovih vejah črni škorci, zaljubljeni kosi, ampak pisane senice in drzni vrabci...

Kmau si podasta roki snežnobeli sneg in ostri mraz. Trdno objemata spečo naravo, da se ne prebudi iz smrtnega spanja... Pa pride Vesna, razprostre svoja rožna krila, in narava oživi in življenje zakliče... Pesem sreče in ljubezni zadoni po oživetih tratah, v prerujenem srcu. Duša se znebi temnih jesenskih misli. Nova moč, snaga svežih idej, se izlije v trudno dušo, jo vzdrami in vzbudi iz nevarnega spanja. Veličastnejše se bo dvigala v zračne višave... lepše bo odmeval zor njene nesmrtnosti. Pomladno solnce jo ogreje in ji vdihne vroča čustva... Zaplapolal bo ogenj ljubavi in upanja, razsvetljeval bo tmino preteklo mračnosti...

V veri in upanju klije življenje ljubezni.

Nedin Sterad.

V Rimu.

(Dvorčak proglašen za svetnika.)

(Konec.)

Stanovanje patra Dvorčaka je pa bilo torišče, kjer so se zbirali mladi dijaki, in sicer bolj na noč, ker po dnevu ni imel ne on, ne dijaki časa; dijakom so se pa še pridružili delavci, rokodelci, sploh moška mladina vsakega stanu. Za vse je imel odličen mladinsko primerno prijazno, pa tudi osorno besedo; občevanje z izkušenim, in kakor sedaj lahko rečemo po pravici, s svetim mašnikom, jim je doneslo obilo dobička za poznejše njihovo modro in srečno življenje in delovanje. Mladina, ki se je zbirala okoli P. Klemena, je bila jedro dunajskega prebivalstva; postala je kvas, ki je pripomogel, da je začela kipeti v cesarski prestolnici krščanska plemenitost.

Društvo v pravem pomenu strokovnih ali izobraževalnih ni snoval, razun bratovščin, ker je vedel, da mu vsled neutemeljenih predsodkov do dobre stvari vlada kaj takega ne dovoli; a v resnici ti redni obiski njegovih ljubljencev pri P. Dvorčaku niso pomenili nič manj, kakor dobro organizi-

rano. Krasno uspevajoče društvo z obilnim številom vnetih udov, društvo, čegar glava je bil svetnik sam; imenovali ga sicer niso predsednika, pač pa so mu rekali povprečno oče, duhovni vodja, kar je še prijazneje slišati.

Mladenci in tudi dekleta! Ti redni in vneti sestanki mladeničev v prostorih P. Klemena, ali se vam ne zdijo nekaka predpoda vaših rednih tedenskih, ali vsaj mesečnih sestankov v prostorih vašega izobraževalnega društva, ki so se vam že tako omilili, da jih ne opustite za nobeno ceno, kakor se je omilila dunajski mladeži tovarišija s svetim Klemenom Dvoržakom? Ali spoznate sličnost med vašimi mladinskimi slovenskimi zvezami in ono zvezo dunajskih mladeničev, ki so nabirali izkustva in znanja, torej izobrazbo pod pokroviteljstvom svetega Klemena? To ni bilo pravo društvo, vaše zveze tudi ne da bi morale strogo vse pripadati kakemu društvu; ali vendar so vaše organizacije tako trdne, tako nekaj celotnega, da je medsebojni stik in stik z duhovnim voditeljem skoro nepretrgan.

Pravila mladeniških in dekliških zvez naglašajo kot važno točko, da stoji na čelu takih organizacij kot duhovni vodja domači dušni pastir. Ta vaš vsakčasni duhovni vodja ni sicer sv. P. Klemen Marija Dvoržak, ki je bil kot apostol dunajske mladine od Boga obdarovan s posebnimi darovi in možnostmi, da bi s tako silo vlekel nase mladino; vendar mu bodite viđani in delajte mu veselje, ker ljubezen ima in dobro voljo tudi, koristiti vam, izkustva in znanja še gotovo tudi toliko, kakor vsakdo drug na deželi, ki se vam vsiljuje za voditelja in prvaka; drugače bi si ne nalagal tega častnega, a naporega bremena, ko ima dušni pastir drugih dovolj. Od tistih, ki so zahajali h P. Klemenu, so nekateri postali zelo slavni možje, eden celo kardinal. Tudi od mladeničev, ki se vzgajalo in izobrazilo v mladeniških zvezah naših društev, se nadja slovensko ljudstvo, da mu izraste četa vrlih mož, značajnih prvobornikov za verske in narodne svetinje.

Dijake je sveti Klemen pa tudi preskrbel s telesnimi potrebščinami, jim za vsakoletno pripravil večerjo, kadar so prišli, ker je vedel, da so potrebni. Tudi danes se za dijake dosti žrtvuje in stori zlasti od duhovske strani. In to z veseljem. Da bi dijaki podnoro le vselej prav porabili in nikdar zlorabili! Klemenovi dijaki so se vedno skazovali vredne podnore, katero je za nje sam sprosil.

Za zabavo je poskrbel svetnik v zadostni meri; kratkočasil jih je s svojim predavanjem, s knji-

zami, katere so okusno brali; vodil jih je tudi na izlete in poučne izprehode.

Mladenci! Z govori in poučnimi predavanji vas tudi vaši voditelji pridno zalagajo; vodijo vas na shode, na poučne tečaje, na božja pota, da se širi vaše obzorje; prirejati vam pomagajo dobrotelne veselice, ustanavljajo vam knjižnice; vse to pa zato, da bi vi imeli kaj od tega, da ste v organizaciji, da bi vam ne bil dolgčas, ampak da se v prostih urah bavite s čim prijetnim in koristnim. Kratkočasenje pa, ki nič ne izobrazuje, nič ne blaži srca, vi, ki ste idealni, radi pustite drugim, ki nimajo smisla za kaj višjega.

Nekaj si drznem predlagati pri tej priložnosti: da bi si svetega Klemena izvolili za varuha vsi duhovni voditelji, kakor tudi vsa mladina, ki je vključena v mladinsko organizacijo; pri vseh podjetjih, prireditvah in shodih, kadar ima kdo kaj važnega na sreč, kar mu ne pusti cele noči več spati, in bi iskreno rad videl, da bi se mu dobro izteklo, kar snuje, pa se ga loteva malosrčnost in nezaupnost do samega sebe, do svojih možnosti, naj se na tihem zateče k svetemu Klemenu, in podjetje (govor, igra, deklamacija, telovadba, shod, izlet, dopis) se mu utegne silajno posrečiti, škodoželjnost v nasprotnih vrstah pa pride ob ves živež. Samo da pri tem ne iščemo lastne slave, ampak zmago in napredek krščanskih idej, katerim v službo smo posvetili svoje dolžnosti. Klemenov vzgled nam je lahko tudi bodrilo k vztrajnosti, ker dobra stvar mora zmagati in bo zmagala.

Osebnih sovražnikov svetil Klemen ni imel; pač jih seveda ni manjkalo, ki so ga črtili zaradi njegovega uspešnega delovanja, ker bi svetil katoliški duh, ki je zdaj zavel po Dunaju, po mnenju mnogih zlozernih starokonižev utegnil škodovati ugledu države; državniki so po strani gledali Dvoržakove sotrudnike kot novo prekućiško strulo, kateri se ne sme prizanašati. Vendar se ni nič prekućnilo v državi, četudi je prebivalstvo imeo Boga za svojega največjega Gospoda. Jožef II. se je pa moral umakniti na drugo mesto; vedno bolj je izgubljala svoje pristaše misel, da ima vladar tudi v cerkveni upravi prvo besedo.

Tudi v vrstah mladeničev naj ne bo osebnega sovrašstva. Zakaj bi tudi zapravljali svoje moči s prepričevanjem osebne značaja; tembolj je treba, da se oborožimo za boji, ki vella našemu skupnemu protivniku. Kar je bil za časa svetega Klemena pred 100 leti jožefinizem v Avstriji, ravno takšni pogubni

LISTEK.

J. Markošek.

Spomini z romanja v Sveto deželo.

(Dalle.)

Pred mano je obširen prostor, imenovan katolikon, v katerem se nahaja razkolniško ljudstvo pri službi božji; stene so kar preobložene z mnogovrstnimi, umetno iz lesa izrezljanimi okraski, s podobami v srebrnih, bogato pozlačenih okvirjih, ki nam predstavljajo grške patrijarhe, različne svetnike in dogodke iz Kristusovega trpljenja. Ob koncu katolikona stoji visoka, z nebrojnimi slikami ozaljšana stena, imenovana ikonostaza. Tam je ljudstvu zelo skrit postavljen bogato opremljen oltar in ob njem tron za škofa in sedeži za duhovnike; nebroj velikih in malih svetilnic in dva velikanska lestence, pričalo, da se da to razkolniško svetišče ob slovesnostih krasno razsvetliti. Proti navadi jutrovskih dežel je celo svetišče prav snažno. V sredini katolikona stoji kamnito, nekaki vazi podobno stojalo, z zemelisko oblo, katero imenujejo Grki sredino sveta, kar seveda ni. Ko sem zapuščal ta kraj, mislil sem si obžalovalno: škoda, da ni ta najobširnejši in najlepši del cerkve božjega groba katoliška last. Predno se ločimo od cerkve Jožefgrobnice, ogledimo si še zelo preprosto kapelico od katoliške cerkve odtrganih Koptov, ki sloni za božjim grobom. Od te kapelice stonimo naravnost proti cerkveni steni, kjer se nahaja srbska kapelica. Tam me opozori zamazan fantiček na starojudovske grobne votline, ki se nahajajo v skalnatem cerkvenem temelju in jih izročilo nazivlje grobove Možefa Arimateca in Nikodema. Grobovi so silno stari in še prav dobro ohranjeni in prav poučni za vsakega, ki se zanima za judovske starine. Ob-

iskala sva s tovarišem tudi frančiškanski samostan pri božjegrobni cerkvi. Prostorji so silno mali, vložni, manjka jim zraka in svetlobe; hiške pa je bilo še pred nekaj desetletji, ko so imeli Turki nad samostanom konjarnico in nalahč pustili odtakati nespago po samostanskem zidovju in v samostan. Naš cesar zavzel se je za te mučenike in dosegel pri turški oblasti, da je to grdobnjo odpravila.

Oliška gora.

Jezus je van šal (iz obednice, v kateri je postal najsvetejši zakrament) in je šal po navadi na Oliško goro obdana na levi in desni z zidovjem. Na 29). Vsakega romanja pač vleče srce na Oliško goro, ki se tolikokrat omenja v Jezusovem življenju. Z radostnim pričakovanjem hiteli smo, ko je še gosti jutranji mrak obtemel mesto Jeruzalem, iz svolega gostišča po precej široki cesti ob severnem zidu, krenili skozi oblake damaščanskih vrat v mesto, po ozkih, celo tihih in praznih ulicah mimo avstrijskega gostišča prišli smo na vzhodni strani skozi Safanova vrata zopet iz mesta. Precej široka cesta okrene se kmalu od vrat na južno stran in se močno nagame proti zgornjemu Keđronskemu mestu. Potok Keđron ali Cidron ima ime od umazane, kalne vode, ki šumi po zimi ob velikem deževju po ceđronski dolini, tudi Jožefatska ali Marijina dolina imenovana. Po leti, in še celo večasih po zimi, če ni posebnega velikega deževja, nima Cidronova struga vode. Ko stonimo čez most, opazimo, da je pot na Oliško goro obdana na levi in desni z zidovjem. Na desni zagledamo z visokim zidovjem obdan vrt, del preslavnege Getsemanskega vrta. Kako daleč je segal ta ob času Kristusovem, se seveda danes ne da na metre natanko določiti. Gotovo pa se je razprostiral tudi na levo stran danes obzidanega pota in vseboval priprosto votlinico, posvečeno po

nestvor je dandanes liberalizem in svobodomiselnost; to je tista struja, ki izpodkopava ugled in zadržuje blagodejni vpliv katoliške cerkve med nami; vsi, ki širijo liberalizem med nami, zaslužijo, da se jih o žigosah in stori neškodljive, ker so kvarljivci srečne prihodnosti; pa tudi s temi se je osebnih spopadov kolikor mogoče ogibati.

Stranopeten približno ni bil naš svetnik; še prav junaško srce je nosil pod svojo redovno obleko; strahu pred ljudmi ni poznal. Od kod bi drugače izvirala ta podjetnost, da se drzne osnovati svoj red v deželah, ki nikakor niso dajale upanja kakih uspehov? Kako bi se drugače lotil toliko zakrknjenih grešnikov med bolnimi in ztravimi, da jih spreobrne? Kako bi si drugače upal pred neprijazno mu viado opetovano opravičevati svoje delovanje, če bi ne bil junak? Pri vseh svojih podjetjih je pa znal biti krotek in ponižen, in pripravljen pretrpeti vse, da le doseže svoje načrte.

Enkrat se je peljal v poštnem vozu in ž njim neko človeče, ki je, spoznavši v svetem Klemenu redovnika, silno začelo rohneti zoper služabnika božjega. Svetnik ga rahlo posvari, a nič ne pomaga; on nadaljuje svoje psovke. Ko pa je prišla postaja zanj, bi tisti odurnež rad izstopil. Zdaj šele je opazil sveti Klemen, da je popolnoma kruljev, ter da potrebuje pomoči, nekoga, ki ga vzdigne iz voza, ako hoče izstopiti. Ker drugega ni bilo blizu, ga vzdigne Dvoržak in nese iz voza prav rahlocutno. Seveda je bil po tej usluzi dotični osramočen. Izrazil se je, da, če bi imel priložnost, spoznavati takega duhovnika že prej, bi ne postal to, kar je zdaj, brezverec.

Seveda ni to edini slučaj, da je sveti Klemen z dobroto potolažil srd nasprotnika. Tekom časa je štel na Dunaju vedno več prijateljev in častilcev, ki so mu bili hvalezni, da jih je znal pridobiti za sveto vero. Poznao se je šele potem, ko je umrl, kako važen činitelj za preobrat Dunaja je bil.

Neka potuhnjena bolezen, bržčas legar, je leta 1820. začela trpinčiti svetnika. Ležal še ni prav 14 dni. Dne 15. sušca opoldne, ko je zvonilo po dunajskih cerkvah k molitvi, je še dal opomin okoli stoječim, naj molijo angelsko češčenje. Med molitvijo pa jim je umrl. Pogreb je bil nad vse veličasten.

Truplo počiva sedaj v cerkvi Maria Stiegen, Duša se pa raduje družbe izvoljenih, kakor to spričuje gotovo dejstvo, da ga je proglasila sveta Cerkveblaženim l. 1862., letos 20. maja pa svetnikom božjim.

Da je sklep Cerkve tako naglo dozorel, so pripomogli mnogoteri čudeži, ki so se zgodili na njegovo priporočilo. Merodajen je bil zlasti tisti: Vigora Verzinger, sestra reda sv. Franciška v Mallersdorfu na bavarskem je mirala na jetiki; zatece se k sv. Klemenu, in ko zaupno izgovori njegovo ime, je tudi že zurava; ta slučaj čudeznega ozuravljenja, ki se je zgodil 1897, je bil 20. maja v Rimu naslikan na podobi.

Zaupanje v čudodelno moč svetnika je med ljudstvom veliko. To prica okoliščina, da se je 10.000 ljudi udeležilo dne 17. oktobra letosnjega leta slovesnega obhoda na Dunaju, ko so svetnikovo častljivo truplo prenesli v cerkev sv. Stierana, da ga v krasni stolnici dunajski javno počaste; potem pa so ga zopet spremili nazaj v Maria am Gestade. Njegova glava je pa hranjena pri receptorijskih v tierenau. Ker je sveti Klemen Dvoržak rad romal v Marijino Celje, zato mu nameravajo njegovi častilci pred cerkvijo v Marijinem Celju postaviti spomenik, kip bo predstavljal svetnika, kako z levico drži križ, z desnico pa kaže proti svetiscu. Torej domo še Slovenci imen prioznost, se po tem kipu vneti za njegovo češčenje. B. D.

Velike katastrofe na Antilah.

Antili so postali v zadnjem času zopet ognjišča velikih vulkanskih izbruhov, vzrok katastrofe je silovit vulkanski izbruh na dnu morja, ki je sušen onemu, ki je opustošil svojedobno otok Martinik. Nezgoda pa ni zadela samo enega otoka, ampak je opustošila skoraj vse otoce in napitavala velikansko škodo.

Zlasti otok Jamajka je hudo prizadet. Iz Haitija prihajajo poročila, da se je cel otok tresel od močnih potresnih sunkov kakor kaka, katero stresa hud veter. Vsa obala se je predrugacila in prenaradila. Mnogo nadebudnih življenj je postalo žrtev katastrofe, ki je napravila velikansko škodo.

Mesta, kakor Porte au Pars, Geneves in druga, so ali razvaline ali pa popolnoma pokončana. Grozno je vse opustošeno, a za notranjost otoka se ni nič ne ve, kakor tudi za San Domingo in druge otoke ne, ker so vse brzojavne zveze pretrgane. Iz Port au Prince so došle vesti, po katerih so bili potresni sunki tako močni, da se je cel otok tako majal, kot gugalnica.

Kristusovem krvavem potu, kakor potrjuje starodavno nepretrgano izročilo. Tu se je vršilo po starodavnem pričevanju, kar pripoveduje evangelist: Jezus se je odtegnil od svojih (namreč od Petra, Jakoba in Janeza, katere je vzel seboj v vrt, med tem ko je pustil druge apostole pri vhodu v vrt) za lučaj kamena; in je padel na kolena in molil... Njegov pot pa je bil kakor krvave kaplje, tekle na zemljo. (Luk. 22, 41-44).

Stopimo po osmih stopnicah navzdol v naravno nepravilno, čez 12 metrov dolgo, in 7-9 metrov široko, približno 3 metre visoko votlino, ki dobiva od zgoraj skozi skalo izdolbeno železno zamreženo odprtino nekaj luči. Dva iz skale izklesana in trije zidani stebri nosijo obok. Trije oltarji so nas vabili, da opravimo sv. daritev na kraju, katerega je posvetil Gospod s sveto rešujočo krvjo. Nek nepopisno blažen čut me je prevzel, kakor da bi čutno vlival Zveličar milosti v razradoščeno srce. Glavni oltar, ki se nahaja v ozadju, krasi ginljiva slika, kako poti Jezus krvavi pot. Pod oltarjem se nahaja mramornata plošča s peterimi rdečimi križi in z napisom: Tukaj je bil njegov pot kakor krvave kaplje. Votlina je bila ob času Jezusovem oljina tlačilnica in gotovo najbolj tih in osamljen kraj celega vrta; prav lahko umevno, da si je zbral Kristus za svojo trojno prošnjo do nebeškega Očeta ravno najsamotnejši kraj, da bi ga tudi oddaljen šum jeruzalemskega mesta in morebitnih nočnih potnikov ne motil. Brezdvomno so vedeli apostoli, da je Kristus tukaj molil; od njih so izvedeli prvi kristjani jeruzalemski za ta, iz trpljenja Zveličarjevega prevažen kraj, in le tako si moremo razlagati, da je bila že za časa Evzebija († 340) pozidana nad to votlino cerkev, kar spričuje tudi sv. Jeronim († 420), ki je to cerkev „Zveličarja“ sam obiskal, ko je prepotoval popisal vse znamenite kraje Palestinske. Za časa

križarjev služila je votlina samo, kakor še dandanes, kot mala cerkev; že od leta 1393 opravljajo v njej njeni lastniki frančiškani dan na dan sv. mašo. Nekateri romarji so z nami duhovniki na vse zgodaj že pohiteli v to svetišče, ostali so pa prišli pozneje za nami; ko smo opravili svojo pobožnost v votlini, sli smo skupaj v bližnji, frančiškanski pripadajoči vrt Getsemanski. Vstopivšim skozi ozka in trdna vrata, počiva oveseljeno oko na prekrasnih gredicah, z bujnimi, v vsej južni lepoti blestečimi raznovrstnimi cveticami; sredi te nežne lepote razprostira osem ožjinih dreves na tem, neenakomernem, približno 70 korakov dolgem in širokém, od vseh strani obzidanem prostoru svoje lepo osnažene, svetlo zelene veje; visoka sicer niso, pa pri tleh 1½ do 2 metra v premeru debela. Pri večini je glavno deblo že v sredini trhlo in napolnjeno s kamenjem; okoli vsakega drevesa je nakupičena visoka kamenita ograja, da jih veter ne podere; še dalje okoli, kakor daleč segajo veje, pa je žična ograja, tako da se nihče ne more dotakniti debela, in tudi ne odrezati lista ali sadu. To je bilo neobhodno potrebno, drugače bi bili romarji že zdavnaj znosili ta drevesa kot dragocene spominke domov. Silno stara so ta drevesa. Gotovo so stala že v sedmem stoletju, ko so pridrli mohamedanci v Palestino in si jo podvrgli. Odkod vemo to? Mohamedanci so naložili na vsako oljčno drevo, ki se je zasadilo, po njihovem prihodu poseben davček; tudi dandanes ga pobira turška vlada v znesku eden in pol pijastra ali 25 do 30 vinarjev od vsakega drevesa; saj prinaša oljčno drevo, kakor se mu pač streže, na leto po 10 do 30, še celo več frankov, eden frank malo manj kakor naša krona. (Guthe. Palestina st. 96 in nasl.). Drevesa, ki so bila zasajena pred prihodom mohamedancev, ostala so prosta tega davka. Drevesa v Getsemanskem vrtu pa niso plačevala nikoli davka in

Morje je postalo vsled vulkaničnih izbruhov na dnu tako razburkano, da so valovi preplavili ves otok.

Otok San Domingo je grozno trpel in ima sedaj popolnoma drugačno obliko, ker sta potres in pa morje s poplavi skupno delovala pri tej grozni katastrofi.

Število mrtvih še ni znano, vendar pa sodijo, da jih je gotovo več sto.

Okoli po svetu.

Državni zbor. V vinarškem odseku je poročal sekcijski sekretar Bernacik o nameravane novem vinskem zakonu. Davek bi se naj razlegel tudi na take, ki kupujejo pri vinogradnikih vino na debelo za lastne potrebe in na večerjavo. Poleg tega misli vlada vpeljati tudi poseben davek na boljša vina v steklenicah. Davek bi se pobiral tako, da bi moral vsak vinogradnik, ki vino prodaja, to naznaniti finančni straži, ki bi izdala neko spomnico, da bi se pridržala tovrstnemu listu. Kupec bi pa potem plačal davek, ko prejme vino. Vinogradniki, ki že tako usti trpe vsled nizkih cen vina, bi bili hudo zaskrbljeni. Pa tudi način pobiranja tega davka bi bil nečlovečen, ker bi vinogradnik vedno moral iskati finančne straže, če bi hotel kaj prodati. Zato pa pravčasno odločen odpor proti novemu vinskemu davku!

Nadomestna volitev za deželni zbor goriški mesto umrlega poslanca Jeriča bo po določbi namestništva dne 19. decembra. Eventuelna ožja volitev se bo vršila dne 28. decembra.

V Gradcu so dne 17. novembra 1909 občinske volitve kakor v Mariboru. Zmagali so na celi celi nemški nacionalci proti socialdemokratom. Propadla sta tudi socialdemokracija vodilca dr. Šaneri in Kresci.

Vseobčinskega delavskega snoda, ki se vrši dne 28. novembra v Ljubljani, se bo udeležilo tudi mariborsko slovensko delavstvo v precejšnjem številu.

Cesarske vojaške vaje se bodo pričele leto vršile v Galiciji. Vozelji se jih bodo 6., 10. in 11. kor.

Vojaški duhovniki na konjih. Vojna uprava je določila, da dove vojaški duhovniki pri govskih četah konje. Vpeljati se nameravajo tudi konji za duhovnike pri pehoti.

V Trstu so se vršile nadomestne volitve v državni zbor namesto odstopivšega soc. dem. državnega poslanca Pagninija. Izvoljen je bil laški liberalček dr. Pitaoco.

Državna policija v Buenos Airesu je zasledila veliko mednarodno zaroto, ki je sklenila, da pomori vse evropske vladarje. Zarotniki so že vse pripravili in so imeli zaupnike po vseh glavnih evropskih mestih.

V Rusiji so odpustili zadnje mesece 970 višjih uradnikov zaradi uradnih zločinov.

Špansko ministrstvo je predložilo kralju načrt zakona glede splošnega pomiloščenja. Pomiloščeni bi naj bili vsi nemirneži zadnje revolucije.

Iz Turčije poročajo, da se pripravlja velika zarota proti mladoturkom. Zarotniki so civilisti in vojaki.

V Londonu, na Angleškem je napadla neka pristajinja ženske volilne pravice trgovskega ministra

ga tudi ni nihče tirjal; iz tega sledi, da so stala že pred omenjenim, torej v prastarem krščanskem času. Če tudi niso ravno ista drevesa, pod katerimi je bival mnogokrat Zveličar, gotovo pa so zrastle iz korenin dreves, ki so obsenevala Gospodovo in njegovih apostolov čelo. Oljčno drevo doseže po svoji žilavosti velikansko starost; prav za prav ne izgubi nikoli svojega življenja, kakor pravi pogan Plinij; nova stebila se porajajo vedno in vedno iz stare korenine, tudi če se deblo poseka. Prav lep in očividni dokaz je posebno eno tako drevo, ki me je v vrtu posebno zanimalo. Iz iste korenine silno na široko razpredene poganja troje debel. Najdebelejše je že v sredi trhlo, neposredno zraven drugo deblo, debelo kakor srednje krepak mladenič, koj zraven tretje, debelo kakor človeško stegno, zraven so pa še mlajše mladike. Ko bo padlo staro deblo, bo drugo deblo že prav mogočen naslednik, in tako gre pri oljki skozi stoletja naprej. Frančiškanski brat vrtnar, ki nam je vse razkazoval in pojasnil, obdaril nas je z blago dišečimi cveticami iz Getsemanskega vrta. Lep šopek jih hranim v dragocen spomin. Podaril nam je rožni venček iz oljčnih jagod in lepo podobico, krvavaj pot potečega Zveličarja.

(Konec prihodnjšč.)

Curchilla z bičem. Minister ji je iztrgal bič iz rok in ga ji potem vrnil kot spomin. Gospo so zaprli.

Solski boj na Francoskem. V vasi Ferraches na Francoskem je odstranil neki socialistični učitelj križ iz šole in je uvedel neko knjigo, ki so jo školje prepovedali. Župan je bil s tem zadovoljen. Zastoj so ugovarjali stariši proti temu — zato pa je ostal celi višji razred doma. Tudi občinskim svetovalcem ni bilo učiteljevo postopanje po volji, in prisilili so župana, da je sklical shod vseh očetov. Zbovalci so sklenili, da mora priti križ zopet v šolo, in da se mora tudi dotična knjiga odpraviti. Učitelj pa je poslal vladi poročilo, podpisano od župana, v katerem je označil župnika kot največjega nemirneža. Župan je izkušal župniku bivanje v starem župnišču na vsak, le mogoči način otežkočiti. Drugi občinski svetniki so nato odstopili od svojih služb. Končno se je vendar odločila vlada, da je prestavila učitelja. Ker pa ostane župan v službi, se občinski svetniki ne udeležujejo sej.

Poštarice — gospe. Osrednje društvo avstrijskih poštaric na Dunaju je vložilo na trgovinsko ministrstvo spomenico, v kateri se prosi, da bi se poštaricam v vseh avstrijskih deželah priznal naslov „gospa“, ne glede na to, so li omožene ali samske. V vlogi se poudarja, da so večja poštna ravnateljstva na Dunaju, v Gradcu, Lincu in drugod že ugodila tozadavnji želji.

Kje imajo ženske pravico voliti. V Zedinjenih državah ženske lahko prav tako volijo kakor moške, v sledečih štirih državah: V Wyomingu, kjer so ženske že leta 1869 dobile volilno pravico, v Coloradu, Utah in Idaho. V Kansasu ženske lahko volijo v vseh vprašanih glede šole, kakor tudi v mestnih zadevah. V državah Montani in Iowi ženske lahko volijo, kadar hoče mesto najeti kako posojilo. V osemnajstih državah ženske lahko volijo v vseh šolskih vprašanih. V Angliji volijo ženske lahko vse, samo državnih poslancev ne. Toda s tem niso zadovoljne in posebno zadnje čase si priz devajo, da bi dobile tudi to pravico, čemur se pa angleški državniki dobro ustavljajo. V Avstraliji in Novi Zelandiji pa imajo ženske pri volitvah iste pravice, kakor moški. Opravičene so do vseh volitev. V Canadi in Kapski koloniji pa ženske volijo le o šolskih in mestnih vprašanih.

Razgled po domovini.

V Mariboru so se vršile 17. t. m. občinske volitve. Zmagali so nemški nacionalci s 1340 do 1312 glasov, socialdemokratski kandidati so dobili 706 do 655 glasov. Izvoljeni so nemški nacionalci dr. Schmiderer, Binder, Fischer, Heritscho, Kral, Lendler, Matzhold, Opelka, Perko in Jozef Schmiderer.

Porotna zasedanja. Za prihodnje leto se bodo vršila porotna zasedanja v Mariboru: prvo 7. marca, drugo 13. junija, tretje 19. septembra, četrto 28. novembra; v Celju pa prvo 17. januarja, drugo 11. aprila, tretje 4. julija, četrto 17. oktobra.

Nova nemška šola se obeta v St. Ilju v Slov. gor. Pravijo, da imajo otroci naseljencev v sedanje šole predaleč hoditi. Glavni vzrok pa je ta, da hočejo v vsakem kotu imeti učitelja—agitorja. Sulverein je že poslal svojega zastopnika v St. Ilj, da je prešudral krajevne razmere in da bo glavnemu odboru lahko poročal o upravičenosti želje po novi nemški šoli. Družba sv. Cirila in Metoda bo vendar morala kmalu priti do prepričanja, kako ve ik greh je storila, da je Slovence razcepila pri narodno-obrambnem delu in s tem oslabila njih odporno moč.

Nova bolezen, takozvano otrpnenje mozga, se je pojavila v Ptujju zlasti med otroki, a doslej še ni nihče umrl.

Ptujska okolica. Žalostno novico naznanjamo širnemu svetu, da nam je neusmiljena smrt pobrala moža molitve, pevca in zvestega Marijinega častilca, namreč Jožefa Zorko. Lepo število župljanov se je udeležilo spreveda. Ob grobu so vzeli slovo č. g. P. Mansvet Zöhrer, domači kaplan, v tako pretresljivih besedah, da se je zbrano ljudstvo solzilo. Občini Kicar ljudstvo pravi, da je veliki Dunaj, zategadelj, ker je res velik in so hiše raztresene po hribih. In vrli Jože je nad 20 let kot občinski predstojnik nosil to težko občinsko breme ptujskega Kicara. Pokojni je bil tudi več let odbornik krajnega šolskega sveta, nad 50 let cenilni mož, nad 40 let skrbni oče ubogih župljanov. Mož pobožne in goreče molitve vse posodi, pri rajnih na sedminah in pri pogrebih. V cerkvi je do zadnjega časa, pred pridigo in pri tihih sv. mašah, na glas molil sv. rožni venec, in kot 86 letni starček je zmiraj rad pel Marijine pesmice v cerkvi. Kot vodnik romarjev je bil k Mariji Tolažnici v Žitale in na Trški vrh pri Krapini, a najbolj slovesno pa v Šmarje

pri Jelšah „na jezeru“. Tjakaj je vodil romarje nad 35 krat. Na Sladki gori in v Šmarju je vsako leto v večernem mraku vodil tako zvano „rimsko procesijo z lučicami“. Kdor je to videl in slišal krasno petje, so ga vselej solze radosti polile. — Priporočamo nepozabnega Jožefa vsem v blag in trajen spomin in v pobožno molitev! Naj v miru počiva!

V spomin
Jožefu Zorko,
možu vseh vrlin,
te vrstice naj pojó! Višavski.

Ljutomer. V neki družbi se je razkoračil od sladkega vinca navdihnon možiček ter ostro napadal poslance Slov. kmečke zveze. — „Kaj pa verjete popom! Sedaj pride novi davek na vino. To so vam preskrbeli „klerikalni“ poslanci. Liberalce bi volili, pa bi tega ne bilo!“ — Tako približno je govoril „ne — modrijan“ „napredojak“. Našim mladenicem, ki čitajo časnike, ni treba pojasniti. Rečemo samo, hvala, da nismo tako zaostali, kakor omenjeni napredni veliki politiki. — V nedeljo 28. novembra po večernicah se vrši političen shod, ki ga je sklical naš vrli poslanec Slov. kmečke zveze Janez Roškar. Na tem shodu se bo ugovarjalo proti nameravanemu davku na vino. Mladenci in gospodarji, vsprejmite vabilo svojega poslanca in pridite v velikem številu! Glas ogorčenja nad nameravanim davkom naj udari na ušesa kmetom skrajno sovražnega ministra Bilinskega, prijatelja liberalcev.

V žusnu je naglo umrl nadučitelj g. Maks Šribar.

Ormož. Tukaj otvori, kakor se nam poroča, dr. Ovidon Serneč iz Celja odvetniško pisarno in prevzame prostore umrlega odvetnika dr. Omuleca.

Sredisce. Liberalni duh se je začel z vsemi silami zaganjati v nas kresčansko mladino, hoče nas izvabiti na svoje himnice. Po Spodnjem Stajerskem prirejajo mladinske shode, pa povsod s prav slavnim uspehom. Naša zavedna mladina že pozna te liberalne zanjke. Priporočajo prav posebno liberalno čtivo. V dolgih zimskih večerih vzemimo, dragi mladeniči in mladenke, v roke dobre, koristne knjige in časopise, posebno „Nas Dom“. V njem bomo našli mnogo podučnega, ker se za mladino največ piše. Mladenci in mladenke, agitirajte pridno za nove naročnike, da se bo list z novim letom zdatno pomnožil. Kako težko ga pričakujem vsakih štirinajst dni! Ko bi bil že enkrat tednik gotovo želi vsak naročnik „Našega Doma“, kakor prav posebno Vaša somišljenica Zdravka.

Slivnica pri Celju. Umrli je dne 12. t. m. v Javorju na Ječovem Florjan Mastnak, dolgoletni bivši župan občine slivniške, N. p. v M. l.

Slivnica pri Celju. Krojač Kumer, ki se za Kurbusom najbolj razume na napredno politiko, se je že naveličal s samim dolgim prigovarjanjem pridobivati ljudi za svoje cedne nazore; rad bi videl že tudi sad svojega delovanja. Zato se včasih hoče hud narediti ter zahteva kratak odgovor ces: „Kaj si, klerikalec ali liberalce?“ Kmetovega Jožeka je spravil v viano zadrego, da se nam revež se zaaj vsem usmili. Saj pa se ga je tudi vredno bati. Ampak ne bodi Jaka! jaz bi mu zapeia če bi mene vprašal ono znano slivniško, da bi mu dolgo donelo po nesah. Jaz nisem liberalca pa tudi ne bom, jaz sem prava klerikalca in ljubim svoj dom.

Novi koleki pridejo v promet s 1. januarjem 1910. Isti so razločujejo od sedanjih v barvi in po tem, da bodo na spodnjem delu koleka, določenem za prepisavanje, nosili letnico 1910.

Jesenski odmevi. Vse, na svežu ima svoj konec in to bo menda veljalo za letošnjo jesen. Bilo je precej časa lepo vreme, topli solnčni žarki so nas še tupačam prijetno zasegatali po životu, toda zadnje dni nas pozdravlja čmerno neprijazno vreme. Ne dežuje, ne sneži, lepo tudi ni, vreme je tako nezanesljivo, kakor tudi marsikateri ljudje. Ne upajo si prav pokazati slovenske barve, pa tudi očitno v nemškutarski tabor se boje prestopiti. Mnogo je še dandanes takih polovičarjev, a vse, kar je polovičarsko, je nam zoprno. Bodimo odločni, celi možje, postavimo se brez strahu, brez bojazni na ono stran, kamor nas je Bog že ob rojstvu postavil.

Gnjilo, deževno vreme povzroča tudi razne gobe, ki začnejo rasti ob zidovih, plotovih itd. Tudi v letošnji jeseni so pognale take gnjile liberalne gobe, ki se zovejo z za nje nezashuzenim imenom: Zveza napredne mladine. Kužiti hočejo zrak poštemim fantom in dekletom in so že naredili par shodov. No, ti shodi izpadajo povsod tako slabo, da slabeje ne morejo, zato se nam ni treba bati, da bi nam te gnjile gobe kaj škodovale.

Letošnja jesen je tudi v vrstah naših mladenčev storila veliko vrzel. Množina fantov, krepkih, vztrajnih in odločnih, je bila pozvana v cesarsko

službo. Morali so pustiti vse zapričeto delo ter iti za cesarskim pozivom. Da se odsotnost teh pridnih delavcev ne bo preveč občutila, moramo mi, ki smo še ostali doma, svoje delovanje pomnožiti. Skušajmo pa si vsepovsod pridobiti novih delavcev, zakaj, istinite so v polnem obsegu besede: Dela je mnogo, a delavcev je malo.

Tudi za socialno demokracijo je letošnja jesen pravo pasje vreme. Vršile so se pred kratkim občinske velitve v Mariboru in Gradcu, pri katerih so na celi črti propadli. Celo njih voditelji Resel, Schacherl itd. se morajo zadovoljiti s tem padcem v tem nezanesljivem vremenu.

Celjska Narodna stranka ima dne 8. decembra svoj letni zbor. Kakor so že pisali po časnikih, letnih dogodkov ne bodo vlačili na svetlo, ker niso nič veselega doživeli. Gležali bodo v prihodnost. No, včasih je tudi fata morgana dobra.

S tem končam za danes jesensko premišljevanje. Ob koncu omenim le še novi vinski davek, ki ga namerava vpeljati minister Bilinski. Zoper to namerovlada vsepovsod med vinogradniki velik opravičen odpor. Bomo videli, ali bo zmagala volja ljudstva ali ne. X.

Koroške novice.

Celovec. Umrli je tukaj bivši koroški deželni glavar dr. Erwein v starosti 90 let. Dr. Erwein je bil član koroškega deželnega zbora, odkar je ta pričel zborovati, to je l. 1861., glavar pa je bil od 1884. do 1895., ko je vsled starosti resigniral.

V Podjunelju se bo na Miklavžev večer igrala igra „Moč uniforme“.

S topiči streljati je prepovedano od 9. ure zvečer do 6. ure jutraj. Tako je odredila o. kr. deželna vlada.

Zelezniska nesreča. V četrtek, dne 18. t. m., prihodila se je na progi Musuč (Bücker)—Launsdorf velika nesreča. Osební vlak iz Hüttenberga bi bil moral na postaji Musuč počakati na tovorni vlak iz Launsdorfa, da bi se menjala, vozil pa je takoj dalje in kakšen kilometer dalje od postaje Musuč sta vlaka že trčila skupaj. Vodja osebnega vlaka je svoj vlak bil že ustavil, vodja tovornega pa ga ni mogel več in je tovorni vlak z veliko silo priletel na osebni. Ljudij je bilo precej močno poškodovanih devet, od teh prav zelo suri ali pet; nekateri so se onesvestili. Enemu karraju je ziomilo nogo in roko, ravnotako je bil strojevodja hudo zdelan. Ko sta vlaka skupaj trčila, sta lokomotivi ostali na tiru, pa njih sprednja dela sta čisto zmečkana. Vozovi tovornega vlaka pa so se naložili drug na drugega in so bila težka kolesa vsa križem. V enem vozu je bilo več zabojev žvepienk; te so se vžgale in tako je bilo naekrat v plamenu pet vozov tovornega vlaka. Le nekatere stvari so se rešili.

Nemški Volksrat je ira Koroškem jezikovni boj med slovenskim in nemškim življenjem spravil do vrhunca. Nasajje koroških oblasti je zadnji čas nezashuzano. Na kolodvoru v Celovcu so zapri tri može, ki so v slovenskem jeziku zahtevali vozne listke. Eden izmed njih je moral celih 24 ur prebiti v nezakurjeni kajhi, ne da bi se ga zaslišalo. V slovenskem delu Koroške že ni nobenega slovenskega učitelja, ker tistih par Slovencev, ki dovršijo v Celovcu učiteljske, pošljejo v nemške gore. Istotako se godi z uradniki, ki so slovensčine zmožni. In slovenske občine so na milost in nemilost prodane samovolji nemško-nacionalnega uradništva. Krajni šolski svet v Selih je razpuščen, ker je načelnik zahteval, da se mu pošiljajo slovenske vloge in odloki. Pred nekaj dnevi je glavarstvo zaprlo Narodni dom v Grebinju, da bi se onemogočilo zbiranje Slovencev. Volksrat je imel 21. t. m. zborovanje, kjer je napravil podroben načrt za organizacijo nasilja po vsi slovenski Koroški. Slovencev ne brani nihče več. Zato pa se moramo vsi Slovenci kakor en mož vstati za naše koroške brate!

Društvena kronika.

Ljutomer. „Veteransko društvo v Ljutomeru“ (s slovenskim povpljem) blagoslovi in razvije svojo zastavo v nedeljo dne 12. decembra t. l.

Cerkvene zadeve.

Jubilej sv. Očeta. Pij X. so dne 16. t. m. popolnoma na tihem praznovali 25 letnico svojega škofovskega posvečenja.

Zupnijo Brezno je dobil tamkajšnji provizor č. gosp. Miroslav Volčič ter bode 1. decembra tamkaj inštaliran.

Mladini.

Mariborskim orlom.

Pozdravljeni, bratje,
vi meni bodite!
Jaz tudi med sredo
vas hocoim stopiti.
Zdaj, uravska kralja
z mano u ohte,
po vasih vam potih
jaz hocoim očitati;
Čez tuje, prepade,
čez slovo prevar
z vami bom hodil
jaz vsikdar — na zdar!

Ignacij.

Mladenkam. Ljube tovarišice! Naloga mi je dana po naši ljubi tetki, voditeljici in svetovalki Marijani, da poročam o našem zadržanju smidenju, v naši prijazni vasici. „Naj zveo tudi mladenke drugih krajev“ — rekla je — „o našem gibanju“. V podrobnosti se tu — se ve — ne morem spuščati; navajam le glavne točke, o katerih nam je govorila ljuba tetka, in o katerih smo po predavanju prav zivahno razmotrivali. Morebiti podajam s tem kako snov za slučna zborovanja v drugih krajih. — V precej obširnem, zanimivem in živem govoru je povzrajala govornica sledece temeljne — po skušnji in zgovornini nesletookrat dokazane — resnice: 1. Brezverna žena ne prinaša sreče ne sebi, ne rodbini; ona utegne biti celo nevarnost za občino in državo. 2. Le verni žena je sposobna za pravo domačo vzgojo otrok. 3. Prava dobra vzgoja pa je le mogoča na verski podlagi. 4. Le vzgoja, ki stoji na krščanskih načelih, vzgojuje značaje, ki junsko zmagajo v raznih bojih tega življenja. 5. Brez vere, brez Boga, brez krščanskega naziranja je nemogočen razvoj narodnostnega čustvovanja; pravo narodnostno, to je nesebična ljubezen do domovine in naroda ima svoj vir le v religiji. Vse drugo je sleparija brez obstanka in uspeha. 6. Sklepno govornica opozarja mladenke, da je njih sveta dolžnost do Boga in milega naroda slovenskega, da se vsestransko pripravljajo na odgovorno nalogo, ki jih čaka kot bodoča slovenska — katoliška mati in žena. — Z zanimanjem so v obilnem številu zbrane žene in mladenke sledile poučnemu predavanju, ki je prepričevalno potrdilo vsako točko ne samo znanstvenim potom, temveč tudi s praktičnimi primerami iz življenja. Sicer pa posebnih dokazov še treba ne bi bilo, ne znanstvenih, ne praktičnih; le en pogled okoli sebe — v tedanjem času — in vse je jasno to pičice. Že naše ljubo liberalno mestece je živ dokaz za vse trditve. Naša zborovanja so naprednim trajicam iz mesta — trn v peti. Predobro čuti jo, da postajajo vsled združenja katoliške mladenke še bolj zaveane ter da se nikakor ne dajo več vloviti v njih zapeljive zanke. — Na naše zadnje zborovanje se je namenilo priti baje več takih nadejanih naprednjakinj — pod vodstvom Cvetanske učiteljice „Matonove“. Menda so zopet izgubile pogum, ker jih ni bilo. Došla je samo gospica Mira v spremstvu znanega „večnega dijaka“; le ta jo je menda pojedbe počeval, kako ji je pobiti trditve nase govornice; mečala se je duhovita Mira pozneje res v debato, a zinila je grozne budalosti; po predavateljici kakor tudi po miru je bila tako zavrnjena, da je še pred sklepom zapustila zborovališče ter se hitrih korakov — s zunaj čakajočim vitezom — podala v mesto, da v čitalnici poroča o svoji zmagi, boljše rečeno blamaži. — Vsem mladenkam našega mišljenja pa kličem: „Združujte se, delajte vselej in povsod v to, da bo naš narod po dobrih katoliških materah in ženah postal pravno krepki narod, ki bo osobito vsled tega dosegel svoj cilj glede popolnosti in zmage!“ — Kakega odziva iz drugih slovenskih pokrajin bi bila zelo vesela

Murpoljska Mara.

Mladenicem! Jesen s svojimi meglenimi in oblačnimi dnevi se nagiba h koncu. Poljski pridejki so spravljani v shrambe, drva so večinoma doma, kar znači, da bo nastopila pusta zima z dolgimi in mrzlimi nočmi. In v tem času se kaj rado staro in mlado zbira okoli tople peči, si po delavnem odmoru pripoveduje svoje ali izvensvoje doživljanje. Ravno v tej sezoni imamo mi, mladi, lepo priložnost, da poživimo bralna, oziroma vsa mladeniška društva, da si po društvi pripravimo boljšo bodočnost. Ali je kaj slajšega za mladino, kakor da si s knjigami in časopisi

bistri um in se izobrazuje — izprevidi temo narodnjaštva — razmotriva, kaj je dobro in nasprotno, kaj je hudo. Veliko so storili voditelji mladine za organizacijo, bodisi v dejanju ali z dobrimi nasveti, veliko žrtvovali z gmotnimi sredstvi, kar jim je iz srca čestitati. In vendar v kljub temu še marsikaterega mladeniča prešine nasprotni duh, ga omami, vrže v brezno liberalizma. Kaj je temu vzrok? — odgovor lahek. Premalo se čita katoliške liste, namreč: mladinske, politične, znanstvene, nabožne itd. To je vzrok, da našo mladino še požre kragulj nasprotstva, njo pri prvi besedi vjame na limanice. Res, premalo čita naša mladina. — V prvi vrsti je potrebno, da voditelji zdaj ob novem letu naročijo dosti iztisov mladeniških listov, kakor: „Naš Dom“ in „Mladost“. Ta dva sta dobra voditelja mladine. Samo katoliške liste morajo naročiti naša društva, ki se potegujejo za eno izmed najvažnejših in najpotrebnejših sredstev, namreč: za ohranitev in razširjenje svete vere in obrambo našega naroda. Naj se ne bo v naših društvi našel časopis proti resnici in pravim socialnim koristim in dobrim običajem, in če jih še imate, jim morajo slavna društva dati slovo! Priprosta mladina veruje v vse, kar vidi tiskanega, ima za resnico celo laž. Torej pozor pred nevarnim časopisjem! „Pred katoliškim časopisjem moramo imeti največje spoštovanje“, pravi kardinal Locom, „katoliški časnikarji so toliko vredni, ko vitezi križarskih vojsk.“

Obmejne knjižnice Venko in važno vlogo imajo v obmejnem delu obmejne knjižnice ljudje si tamkaj knjige izposojajo ter si tako potem branja dobrih knjig bistrijo um. Toda tudi knjižnice časih ne uspevajo, ker jim manjke potrebne denarne podpore. Zato bi naj tukaj naši denarni zavodi priskočili na pomoč in podpirali to prekoristno obmejno delo. Gotovo bi mnogi zavodi radi žrtvovali kako svoto za obmejno delo. Čas je že zadnji, da se v vseh krajih trdno in odločno npremo tujemu navalu, zato bi naj merodajni činitelji ta pomoček premislili in ga mogoče uresničili.

Petrolej.

Ponku.

Ko sem še bil mal, se mi je med drugimi grozno čudno zdelo, kako da more petro ej, ki vendar ni nič drugega, kot neka smrdljiva voda, goreti. Kjerkoli sem mogel, delal sem poskuse ali eksperimente z ognjem in petrolejem, za kar sem bil pa seveda vselej prav pošteno poglajen, z brezovko izza trama. Danes mi je ta čudež jase, zato si ne morem kaj, da ne bi pokazal nekaterim radoznaležem vzroka, čemu da petrolej gori, a voda ne.

Vsaka stvar na zemlji, bodi v njej življenje ali ne, je sestavljena iz več ali manj prvotnih snovij. Ker ostane vsaka taka prvotna snov neizpremenljiva, razne stvari na zemlji se pa spreminjajo, zato to spreminjanje (gnitje, gorenje, dihanje i. t. d.) ne more biti nič drugega, kakor zamenjavanje in spajanje teh prvotnih snovij med seboj. Voda, ki se peča s temi prikaznimi v naravi, se imenuje kemija. Kemija pozna danes nad 70 prvotnih snovij, ki tvorijo medseboj zemljo, se medseboj zamenjavajo in spajajo. Važnejše so: Kisik, vodik (ti dve snovi tvorite medseboj vso vodo na zemlji), ogljik, žveplo, železo, srebro, zlato, dušik i. t. d.

Te prvotne snovi se potem spajajo med seboj in sicer ene raje, ene bolj počasi in slabejše. Nekavere se združijo, ako pridejo druga z drugo v dotiko ali bližino, s tako slo, da nastane vsled tega toplota in celo ogenj. Po tem potu nastane tudi ogenj, pri katerem se grejemo, kuhamo, s katerim svetimo i. t. d. In sicer se pri tem opanju spaja kisik, ki se nahaja v zraku z ogljikom, ki se nahaja v gorečih snoveh. Pri tem spajanju raste toplota vedno bolj in bolj, da pride do ognja.

Spojena kisik in ogljik tvorita skupaj ogljenčevo kislino, ki je smrtno nevarna vsakemu življenju in ki nastaja tudi pri vretju vina, ko se spreminja grozdni sladkor v alkohol. Ker v vodi ni ogljika, da bi se družil zračni kisik z njim in vzdževal ogenj, zato voda ne gori; v petroleju pa je mnogo ogljika, ki se more družiti z zračnim kisikom, zato petrolej gori.

Kaj ne, nekaj čisto navadnega? A koliko so se morali ubijati učenjaki, da so prišli do te enostavne resnice! Tudi gnitje raznih tvarin, potem človeško in živalsko dihanje je temu slično kemično spajanje in razkranjanje.

Petrolej je zmes več sestavin, ki so bolj ali manj gorljive. Vse te sestavine pa zopet obstoje le iz dveh prvotnih snovij, ogljika in vodika v večji ali manjši meri in se imenujejo parafin. Zmes več bolj ali manj gorljivih parafinov tvori torej surovi petrolej, ki ga dobivamo, kakor je znano iz zemlje v Ameriki, Aziji, na Ruskem itd. Barve

Brzojaj!

Cenjeni čitatelji tega mnogo čitanega lista se opozarjajo na priložnostne nakupe pri podpisanih vrtdki; garantirano solidno dobro blago, isvirajoče iz konkurnih mas, valed tega tako po ceni. Kar ne ugaja, se takoj brez zadržka izmenja.

Za gospode: Cene v kronah.

Jäger-srajce, dvojna prasa, preje 170, zdaj 110, iste s kožuhovim futrom preje 220, zdaj 150. Dobro Jägerove spodnje hlače, komplet velike, s kožuhovim futrom preje 220, zdaj 150. Dobro štrikane jesenske zokne (nogavice) preje — 60, zdaj — 45. Gorko zokne iz ovčene voljne preje 170, zdaj 110. Lepe srajce za štrikanje brez ali z ovratnikom, čisto bele ali s barvanimi prsi, preje 380, zdaj 250. Krasne turistovske srajce iz flanela, preje 250, sedaj 170; še boljše preje 290, zdaj 220. Miderni ovratniki (kr-geu) za gospode preje — 40, zdaj — 28. Ljubke židane kravate ali mašne, svitile ali temne, preje — 90, zdaj — 60. Štrikani moški telovniki preje 390, zdaj 270, še boljše preje 650, zdaj 460. Elastične naramnice, preje 180, zdaj — 70; še boljše preje 170, zdaj 110. Henry čevlje z debelim podplatom iz špaga, preje 190, zdaj 130. Krasni vremenski plašči iz kamelove dlake, preje 190, zdaj 125. Dobro škofort srajce, komplet velike, preje 195, zdaj 135; še boljše preje 290, zdaj 195. Lepe športne čepice, preje 180, zdaj — 70. Barvani žepni robci, prej 190 pol tucata, zdaj 110 pol tucata. Dobre vreče (Rucksack), rujave ali zelene, preje 380, zdaj 190. Dobre gadi ali barhanovje spodnje hlače, bele ali barvane, preje 190, zdaj 120; še boljše preje 220, zdaj 158.

Za gospe: Cene v kronah:

Dobre štrapanne srajce iz tirolskega platna s špicami, preje 195, zdaj 135, iste iz Kaiser-platna s štrikanim satlalom preje 220, zdaj 148. Flanelne srajce, zelo praktična nra. preje 230, zdaj 150. Iste s dolgimi rokavi, preje 270, zdaj 190. Krasni volneni kosci, vse barve in navedene velikosti Ia., preje 12—, zdaj 650. Lepe jesenske bluze I., preje 280, zdaj 150, II., preje 320, prej 230, III., preje 450, zdaj 280. Nežni pasi za dame, preje 140, zdaj — 90; čisto fini preje 290, zdaj 140. Najnovejši ref-rem predpasniki, preje 290, zdaj 170; široki, dobri gospodinjiski predpasniki, d bri plavi druk, preje 150, zdaj — 80. Široki dobri klot predpasniki, preje 360, zdaj 270. Krasne ledeno medvedne garniture spodnjih hlašč in kril, preje 590, zdaj 310. Lepa klot-spodnja-krila, preje 9—, sedaj 550. Močne jesenske nogavice, preje — 80, zdaj — 50, še boljše, preje 110, zdaj — 70. Krasni ledena za obleko, vse barve, 12 cm širok, preje 220, zdaj 145. Lepi št fi za obleko, preje 280, zdaj 195, vse enobarvne barve. Nižni barhenti za obleke, preje — 70, zdaj — 50. Ž. metni barhenti, preje 115, zdaj — 78. Krasni kašmir robci na glavo, preje 270, zdaj 160. Gorki šal na glavo, vse barve, preje 270, zdaj 150; še boljše, preje 380, zdaj 270. Gorki domači čevlji, preje 190, zdaj 118 z debelim podplatom iz špaga. Nežni šotaki volnjeni šofli preje 190, zdaj — 98. 120 cm široki. Komp etne velike barheat hlače, preje 240, zdaj 160.

Za dom: Cene v kronah.

Lepi zastori, 100 cm široki, preje — 90, sedaj — 45; še boljše preje 140, zdaj — 65. Štofasti zastori, bordo ali zeleni, 2 krili, preje 380, zdaj 220. Dobri tepihi za hoditi, preje — 40, zdaj — 60; še boljše preje 140, zdaj — 95. Dobro trikot platno, preje — 60, zdaj — 45. Močno kmetško platno, preje — 80, zdaj — 60. Močno platno za rjuhe, cela rokost, preje 140, zdaj — 98; še boljše, preje 180, zdaj 130. D bri oksfordi za srajce, preje — 60, da; — 45; še boljše preje — 90, zdaj — 60. Flanelaste odeje za posteli, preje 380, zdaj 270. Odšepane odeje, rdeče ali barvane, futrane z dobro voljno, preje 650, zdaj 450; največje, preje 8—, zdaj 550. Gotove rjuhe brez šivanja, preje 290, zdaj 190; čisto teške, preje 360, zdaj 260. Lepo rumburško platno preje — 85, zdaj 55. Krasni plavi druk z šidanim svitom, preje — 80, zdaj — 60. Dobri tkañni evjg, ednostavno širok, preje — 60, zdaj — 44, cela širokost za tubent preje 180, zdaj — 90. Lepo rožnate odeje iz „vika“-platna 115x70, preje — 90, zdaj 170. Krasne buret garniture, 2 odeji za postelj, 1 za mizo, bordo ali zelena, preje 18—, zdaj 9—. Blavo platno za predpasnike, dvojne niti, preje — 90, zdaj — 65. Velike tašne za nakupovanje, okrogli držaj preje 170, zdaj 1—. Gotove glavnote blazine iz čistega p rja, dobro napolnjene, preje 7—, zdaj 4—. Ista tubent preje 18—, zdaj 2—. Lepi beli žepni robci s barvanim atlasovim robom, pol tucata preje 170, zdaj 1—. Dobre štrapano „hantle“ (Haadtuch), preje — 60, zdaj — 35. „Le b und Seelhoserl“ s kožuhovim futrom I velikost — 60 s — 10 vedno višjo ceno. Nežne barhentove obleke I velikost 180 s — 10 v. dao večjo ceno. Šajeske hlačice, imitacija unja zdaj 270. Najfinejša rožnato milo vse dišave pol tucata zdaj — 72. Barvani perilni flaneli preje — 75, zdaj — 45. Teško tirolsko platno, grobe niti, 190 cm široko, preje 220, zdaj 150.

„KAUFHAUS zur SÜDBAHN“ GRADEG, Annenstrasse 68/9.

Vkljub tem tako nizkim cenam dobi vsak kupec, ki naroči čez 10—, praktični dodatek zastonj; čez 20— se pošilja poštno prasto po povzetju. Kar ne dopade, se brez zadržka izmenja. — Prosi se za natančni, jasni naslov. 52

C. kr. zapr. cenitelj

Mih. Jlgerja sin

Maribor, samo Poštna ulica št. 1
Ustanovljeno l. 1860.

Priporoč: zaročne in poročne prstane, brilantne prstane, zlate verižice za gospode in dame, Šafhausenske, Železniške, Omega in precizijske ure.

Gramofone od 12 do 40 kron.

Kupujem srebro in zlatino 45

Dobro! Po ceni!

Nikelnasta remont-ura K 250
Amerik roskopf ura . . . 3—
Švicarska roskopf-ura . . . 4—
Z dvojnim plaščem . . . 6—
Pristno srebro . . . 7—
Original omega ure . . . 18—
Ura na nihalo 7 cm . . . 7—
Z budilnikom in bijalom . . . 10—
godbenim . . . 14—
S hwarzw. kukuk ura . . . 6—
Budiljka, niklasta . . . 2—
v stolpiču z
zvončkom . . . 5—

3 leta jamstva Zamena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju

MAKS BÖHNEL DUNAJ IV..

Margaretenstrasse 27/105,
urar, sodn. zapr. sežen cenilec.
Osnovano 1840.

Zahtevajte moj velik cenik s 500 podobami, ki se vsakemu, ne da bi se ga sililo k nakupu zastonj pošlje. 50

Velik cenik zastonj.

Železniška-roskopf ura

patent K5—
jamstvo 3 leta
drugače denar nazaj.
Ura ima 8 kamnov, lepo email številnico, gre 82 ur, pristen niklest okrov, ki ostane bel, z drugim okrovom prot prahu, se jamči, da gre do pol minute natančno.

Pristne srebrne ure . . . K 650
S 3 srebrnimi plašči . . . „ 950
Srebrne-tula ure z dvojnim plaščem . . . „ 13—
Zlate damske ure . . . „ 19—
Srebrne verižice . . . „ 2—
Šfenska ura . . . „ 2—

Največji cenik zastonj. A. KIFFMANN,

največja tovarna ur, zaloga, eksport MARIBOR N 2.
26 leten mladenič išče službo bodisi v mestu ali na deželi. Naslov pove upravnistvo. 49

Ceneje in bolje nego povsod se kupijo poplati in usoje, vse lasten izdelek, pri Nikolaja Győrfi-ka nasl., izdelovanje in trgovina z usnjem, Maribor ob Dravi, Postgasse št. 8.

Zahtevajte

zastonj da se Vam pošlje ilustrirani cenik z nad 200 slikami.

- Št. 0. Nikelnasta ali jeklena remontoir-ura 30 ur tekoča K 350
Roskopf . . . . . 5—
- Št. 2. Nikel-anker-remontoir (regulator) . . . . . 8—
Srebrna . . . . . 12—
Srebrna s tremi pokrovi . . . . . 8—
- Št. 24. Nikel-anker-remontoir „Tula“ s tremi močnimi srebrnimi pokrovi . . . . . 8—
- Št. 84. Srebrna damska rem-ura . . . . . 6—
- Št. 11. Srebrna remontoir-ura za gospode 680
- Št. 18. Srebrna anker ura, 16 kamnov . . . . . 10—
Ista z dvojnimi pokrovom 1210
- Št. 102. Budiljka z dnevnikom . . . . . 8—
- Št. 107. Kubinjska ura 840

Garancija več let.
Blago, ki ne ugaja, vzame se proti polni svoti nazaj.

Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila na . . . . . tančno, vestno in jako ceno. . . . .

x Th. Fehrenbach, x

84 Največja tovarniška zaloga ur
Maribor, Gosposka ul. 26. :: Filialka, Dravska ul. 2.

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg, Venec pobožnih molitev in sv. pesmi	K 350
Rozman, Dekliške bukvice „	3—
Venec svetih pesmi	2—
Prijatelj otroški	—40
Sv. Opravilo	135

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poštnina znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.